

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 sierpnia 2021 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie z powództwa T. B. przeciwko pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 8.569,06 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 13 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty,
2. oddalił powództwo w pozostałej części,
3. zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 297 zł zwrotu kosztów procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód, zaskarżając wydane rozstrzygnięcie w części tj. w zakresie pkt. 2 wyroku, co do oddalonego powództwa w zakresie kwoty 12.738,66 zł oraz w zakresie pkt. 3 będącego konsekwencją zaskarżenia pkt. 2..

Apelujący wydanemu wyrokowi zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, które miały istotny wpływ na wynik sprawy tj.:
 - a. art. 233 k.p.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez przekroczenie przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania dowolnej a nie swobodnej oceny w zakresie w jakim Sąd uznał za zasadny najem przez okres 83 dni a nie 132 dni wskazując na nieprawidłowe działania S. T. w zakresie zwłoki w nabyciu nowego pojazdu podczas gdy powód w sposób wystarczający udowodnił, że opóźnienie w zakresie naprawy uszkodzonego pojazdu (początkowo była to chęć sprzedaży wraku) wynikały wyłącznie z działań pozwanego, który narzucił sposób likwidacji szkody poprzez przesłanie S. T. oferty nabycia wraku uszkodzonego pojazdu,
 - b. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego, to jest dokonania jego oceny z pominięciem faktu, że pozwany podejmował niezwłoczne działania w celu sprzedaży wraku, w tym spłaty w dniu 23.04.2020 r. kredytu w celu sprzedaży wraku pojazdu oferentowi, a tym samym wykładając własne pieniądze dążył do minimalizacji szkody poprzez szybką sprzedaż wraku na warunkach postawionych mu przez oferenta podczas gdy Sąd błędnie przyjął, że pieniądze za sprzedaż wraku miały trafić bezpośrednio do banku a zatem S. T. nie powinien zwlekać z działaniami związanymi z zakupem nowego pojazdu bo kwota uzyskana ze sprzedaży pojazdu i tak nie należałaby się S. T.,
 - c. art. 233 k.p.c. poprzez dowolną a nie swobodną ocenę materiału dowodowego polegającą na przyjęciu, że za działania pozwanego polegające na wystawieniu wraku pojazdu na portal AutoOnline i rozpoczęcie procedury sprzedaży wraku za pośrednictwem tego portalu co doprowadziło w konsekwencji do przedłużenia zbycia wraku pojazdu nie ponosi odpowiedzialność pozwany podczas gdy wyłącznym inicjatorem tych działań był tylko pozwany a S. T. skorzystał tylko z procedury rozpoczętej przez profesjonalistę, chcąc szybko zbyć wrak,
 - d. art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów, w szczególności przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego w postaci korespondencji pomiędzy S. T. i oferentem w zakresie ustalania warunków i sposobu sprzedaży wraku podczas gdy z załączonej korespondencji wynika, że niedotrzymanie terminu i kwietnia 2020 r. wynikało wyłącznie z nowych warunków sprzedaży wraku postawionych przez oferenta, a po ich spełnieniu oferent początkowo 6 kwietnia 2020 r. zaakceptował wszystko, po czym się wycofał, powołując się na przekroczenie daty ważności oferty,
2. naruszenie przepisu prawa materialnego, a to:

a. art. 361 § 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. brak zasądzenia należnej powodowi kwoty odszkodowania w pełnej wysokości za najem pojazdu zastępczego za 132 dni, a tym samym naruszenie zasady pełnego odszkodowania, podczas gdy powód wykazał zasadność najmu pojazdu zastępczego a stawka najmu pojazdu zastępczego była stawką występującą na rynku lokalnym,

b. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. art. 822 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 354 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. pomniejszenie należnego odszkodowania z uwagi na uwzględnienie przyczynienia się poszkodowanego do zwiększenia szkody podczas gdy z akt sprawy wynika, że

- poszkodowany za pośrednictwem powoda współdziałał i nie przyczynił się do zwiększenia szkody,
- inicjatywą pozwanego było rozpoczęcie procedury sprzedaży wraku za pośrednictwem portalu AutoOnline.

i tym samym odszkodowanie winno być wypłacone za 132 dni.

W związku z tak postawionymi zarzutami apelujący wniósł o zmianę wyroku poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda dalszej kwoty 12.738,66 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 13 czerwca 2020 r. do dnia zapłaty oraz o rozstrzygnięcia poprzez zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za I instancję stosownie do zakresu zmiany wyroku Sądu I instancji. Ponadto skarżący wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych za postępowanie przed Sądem II Instancji.

W odpowiedzi na apelację powoda, pozwany wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja wniesiona przez powoda okazała się bezzasadna.

Zdaniem Sądu Okręgowego, wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy. Podniesione przez apelującego zarzuty nie zasługują na uwzględnienie. Sąd Okręgowy podziela zarówno ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd I instancji i przyjmuje je, jako własne, jak i dokonaną ocenę prawną.

Przede wszystkim podniesiony przez skarżącego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie mógł zostać uznany za skuteczny. Należy wskazać, że zarzut naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie w wypadku wykazania, że ocena materiału dowodowego jest rażąco wadliwa, czy w sposób oczywisty błędna, dokonana z przekroczeniem granic swobodnego przekonania sędziowskiego, wyznaczonych w tym przepisie. Sąd drugiej instancji ocenia bowiem legalność oceny dokonanej przez Sąd I instancji, czyli bada czy zostały zachowane kryteria określone w art. 233 § 1 k.p.c. Należy zatem mieć na uwadze, że – co do zasady – Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału, dokonując wyboru określonych środków dowodowych. Jeżeli z danego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona tylko wtedy, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2001 r., I CKN 1072/99, Prok. i Pr. 2001 r., Nr 5, poz. 33, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2000 r., I CKN 1114/99, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2000r., I CKN 1169/99, OSNC 2000 r., nr 7-8, poz. 139).

Jak wskazał Sąd Najwyższy w licznych orzeczeniach (np. wyrok z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, wyrok z dnia 21 października 2005r., sygn. akt III CK 73/05, wyrok z dnia 13 października 2004 r. sygn. akt

III CK 245/04, LEX nr 174185), skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, to bowiem może być jedynie przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie o innej, niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie, niż ocena sądu. Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08, LEX nr 468598). Takiego działania apelującego zabrakło w rozpoznawanej sprawie, a więc w konsekwencji niezasadny jest zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c..

Podniesione przez pozwanego zarzuty stanowią wyłącznie gołosłowną polemikę z treścią uzasadnienia Sądu I instancji. Skarżący argumentował, że zasadny był najem trwający 132 dni, albowiem opóźnienie w zakresie naprawy uszkodzonego pojazdu (początkowo była to chęć sprzedaży wraku) wynikały wyłącznie z działań pozwanego, który narzucił sposób likwidacji szkody. Z powyższą argumentacją nie można się zgodzić. Poszkodowany wynajmował samochód do dnia 6 maja 2020 roku, ale już w dniu 11 marca 2020 roku pozwany przesłał skarżącemu stosowną informację o szkodzie całkowitej w pojeździe. Co istotne następnego dnia poszkodowany sporządził dyspozycję wypłaty, w której, jako podmiot uprawniony do otrzymania odszkodowania wskazał (...). Bez znaczenia jest przy tym okoliczność, że wrak pojazdu został wystawiony na aukcję, działanie takie nie jest bowiem prawnym obowiązkiem ubezpieczyciela. Co za tym idzie wbrew argumentacji skarżącego ubezpieczyciel nie narzucił mu sposobu likwidacji powstałej szkody, bowiem po wydaniu decyzji przez pozwanego, powód mógł podjąć inne decyzje związane z zagospodarowaniem wraku. Ustalona data ważności oferty i ostateczne nie dojście tej oferty do skutku są irrelevantne z punktu widzenia zasadności okresu najmu pojazdu zastępczego przez poszkodowanego. Skarżący w połowie marca po otrzymaniu informacji o wystąpieniu szkody całkowitej oraz sporządzonej dyspozycji wypłaty powinien podjąć kroki mające na celu nabycie lub zorganizowanie dla siebie w inny sposób pojazdu. Skarżący ostatecznie zdecydował się na naprawę uszkodzonego pojazdu, jednakże taka decyzja, w ocenie Sądu Okręgowego nie może być uzasadnieniem dla najmu, który trwał aż do 6 maja 2020 r., bowiem takie działanie poszkodowanego sprzeczne z zasadą minimalizacji powstałej szkody.

Również zarzuty naruszenia prawa materialnego są również pozbawione racji.

W orzecznictwie ugruntowany pozostaje pogląd, że koszty poniesione przez poszkodowanego z tytułu wynajmu pojazdu zastępczego, uznaje się jako normalne następstwo zdarzenia szkodzącego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c., jako niemożność korzystania z pojazdu przez poszkodowanego w sytuacji jego uszkodzenia lub zniszczenia. Jeżeli więc poniesione zostały koszty związane z wynajmem pojazdu zastępczego, to mieszczą się one w granicach skutków szkodowych podlegających wyrównaniu. Postulat pełnego odszkodowania przemawia bowiem za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez ubezpieczyciela tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożliwością korzystania z niego wskutek uszkodzenia lub zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97 OSNC 1997/8/103). Nie ma przy tym znaczenia, czy powód miał możliwość korzystania z komunikacji publicznej. W orzecznictwie nie budzi bowiem wątpliwości, że odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC posiadacza pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego (...) obejmuje celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego i nie jest uzależniona od niemożności korzystania przez poszkodowanego z komunikacji zbiorowej (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17.11.2011 t., III CZP 5/11, OSNC 2012/3/28). Wskazać także należy, że jeżeli uszkodzony pojazd nadaje się do naprawy w postaci wmontowania do niego nowej części zamiennej, to koszty najmu przez poszkodowanego tzw. samochodu zastępczego obejmować mogą

tylko okres konieczny i niezbędny do naprawy pojazdu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2004 r., II CK 494/03, Biul.SN 2005/3/11).

Zwrot kosztów najmu pojazdu zastępczego przysługuje poszkodowanemu również w przypadku wystąpienia szkody całkowitej, tj. w przypadku całkowitego zniszczenia pojazdu, gdy jego naprawa jest niemożliwa lub nieopłacalna. Dominujący w orzecznictwie i judykaturze jest pogląd, iż zaistnienie szkody całkowitej uzasadnia korzystanie przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego przez czas liczony od zniszczenia pojazdu do dnia, w którym poszkodowany mógłby najwcześniej nabyć pojazd o podobnym standardzie, nie dłużej jednak niż do chwili wypłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela (tak: uchwała SN z 22 listopada 2013 r., III CZP 76/13; uchwała 7 sędziów SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 05/11, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 roku, IV CK 672/03).

Sąd Odwoławczy w rozpoznawanej sprawie w pełni podziela przytoczone poglądy. Podstawową bowiem funkcją odszkodowania jest funkcja kompensacyjna, a zatem dążenie do przywrócenia takiego stanu majątku poszkodowanego, jaki istniał przed zdarzeniem szkodowym. W kontekście całkowitego zniszczenia samochodu – stanem tym będzie faktyczna możliwość zakupu nowego pojazdu w miejsce zniszczonego. Uzasadniony czas niezbędny do nabycia innego pojazdu mechanicznego, oznacza okres pozostający w związku przyczynowym pomiędzy niemożnością korzystania z uszkodzonego lub zniszczonego pojazdu, a odpłatnym korzystaniem z wynajętego pojazdu zastępczego. Otrzymanie przez poszkodowanego środków pieniężnych z tytułu odszkodowania za szkodę wynikającą ze zniszczenia pojazdu /szkoda całkowita/ nie pozbawia go uprawnienia do wynajęcia samochodu zastępczego. Poszukiwanie innego możliwego do zakupu pojazdu, sprzedaż wraku, a także przeprowadzenie stosownych negocjacji dotyczących ustalenia możliwie najkorzystniejszych warunków obydwu tych transakcji, jak również zgromadzenie dodatkowych (brakujących) środków pieniężnych, wymagają bowiem pewnego czasu, którego długość zależy od okoliczności występujących w danym przypadku. Z doświadczenia życiowego wynika, że z reguły okres ten nie jest krótszy niż tydzień i nie powinien znacząco przekraczać okresu 2 tygodni. Racjonalizacja działań podejmowanych w tym zakresie przez poszkodowanego jest niezbędnym kryterium właściwej oceny długości trwania najmu pojazdu zastępczego w razie wystąpienia szkody całkowitej.

W kontekście poczynionych rozważań wskazać należy, że w dniu 11 marca 2020 roku powód otrzymał pozwanego stosowną informację o szkodzie całkowitej w pojeździe, a następnego dnia poszkodowany sporządził dyspozycję wypłaty na rzecz (...). W okolicznościach przedmiotowej sprawy skarżący ostatecznie naprawił pojazd i w dalszym ciągu go użytkuje. Skoro zaś jedynym świadczeniem wypłaconym przez pozwanego było to z dnia 13 marca 2020 r., to poszkodowany musiał mieć pełną świadomość tego, że albo sprzedaje pozostałości, albo też decyduje się na naprawę, przy czym w obu tych przypadkach ewentualne rozliczenia dotyczyły wyłącznie poszkodowanego i banku, nie zaś poszkodowanego i pozwanego, który spełnił w całości swoje świadczenie. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ocenę dokonaną przez Sąd I instancji, który uznał, że najem pojazdu zastępczego przez poszkodowanego powinien zakończyć się w dniu 18 marca 2020 r., tj. po upływie 7 dni od otrzymania przez skarżącego decyzji o zakwalifikowaniu powstałej szkody, jako szkody całkowitej w pojeździe, z którą to decyzją poszkodowany się zgodził.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy oddalił wniesioną przez powoda apelację, na podstawie art. 385 k.p.c., jako całkowicie bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy rozstrzygnął w oparciu o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5) oraz § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), zasądając od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.